

Рыбакова Т.О.,
кандидат економічних наук, доцент,
доцент кафедри економіки,
*Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет
імені Григорія Сковороди*

Rybakova Tetiana,
Candidate of Sciences (Economics), Associate professor,
Associate Professor of the Department of Economics,
Pereiaslav-Khmelnytskyi Hryhorii Skovoroda State Pedagogical University

СУЧАСНИЙ МЕХАНІЗМ ФІНАНСОВО-КРЕДИТНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОЕКОНОМІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Рыбакова Т.О. Сучасний механізм фінансово-кредитного регулювання зовнішньоекономічної діяльності. У статті висвітлено функціонування механізму фінансово-кредитного регулювання зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) у сучасних умовах, представлено склад інструментів регулювання, до яких належать експортні субсидії, експортні кредити, імпорتنі депозити. Визначено фінансові важелі, які діють у межах відповідних інструментів та спрямовані на здійснення регулюючого впливу. Розглянуто сучасну світову практику застосування фінансово-кредитних інструментів регулювання ЗЕД і нормативно-правові засади фінансово-кредитного регулювання ЗЕД в Україні. Встановлено, що використання експортних субсидій та імпорتنих депозитів є обмеженим у зв'язку з їхнім протекціоністським характером, а кредитування експортних операцій є поширеним засобом стимулювання експортної діяльності суб'єктів ЗЕД. Узагальнено досвід діяльності державних інститутів, що надають фінансову підтримку національним експортерам в промислово розвинених країнах світу.

Ключові слова: фінансовий механізм, фінансове регулювання, зовнішньоекономічна діяльність, інструмент, важіль, експортна субсидія, експортний кредит, експортно-кредитне агентство, імпорتنі депозит.

Рыбакова Т.О. Современный механизм фінансово-кредитного регулювання внешнеэкономической деятельности. В статье освещено функционирование механизма фінансово-кредитного регулювання внешнеэкономической деятельности (ВЭД) в современных условиях, представлен состав инструментов регулювання, к которым относятся экспортные субсидии, экспортные кредиты, импортные депозиты. Определены фінансовые рычаги, которые действуют в рамках соответствующих инструментов и направлены на осуществление регулирующего воздействия. Рассмотрены современная мировая практика применения фінансово-кредитных инструментов регулювання ВЭД и нормативно-правовые основы фінансово-кредитного регулювання ВЭД в Украине. Установлено, что использование экспортных субсидий и импортных депозитов является ограниченным в связи с их протекционистским характером, а кредитование экспортных операций является распространенным средством стимулирования экспортной деятельности субъектов ВЭД. Обобщен опыт деятельности государственных институтов, предоставляющих фінансовую поддержку национальным экспортерам в промышленно развитых странах мира.

Ключевые слова: фінансовый механизм, фінансовое регулювання, внешнеэкономическая деятельность, инструмент, рычаг, экспортная субсидия, экспортный кредит, экспортно-кредитное агентство, импортный депозит.

Rybakova Tetiana. The modern mechanism of foreign economic activity financial and credit regulation. At the present stage of international economic relations development the leading role in foreign trade regulation belongs to economic methods, including financial and credit ones and it is fully compliant with the WTO recommendations regarding the rejection of quantitative restrictions in international trade, which is one of the fundamental principles of the GATT/WTO system. In the article the operation of the mechanism of foreign economic activity financial and credit regulation in modern conditions is revealed. The composition of regulatory instruments, which include export subsidies, export credits, and import deposits is proposed. The financial levers operating within the framework of the relevant instruments and aimed at implementing the regulatory impact are identified. The modern international practice of applying financial and credit instruments for foreign economic activity regulation is considered. It has been identified that the use of export subsidies and import deposits is currently limited due to their protectionist nature and inconsistencies with the principles of market competition; however crediting the export operations is a common practice for stimulating the business entities export activities in order to create the favorable conditions for the export of their goods and services to foreign markets, to protect exporters from the risk of

non-payment and financial losses, to increase the competitiveness of national producers on the world markets. It is determined that the export factoring is used in developed countries as a real alternative to credit instruments for financing of small and medium enterprises exports. The experience of the state institutions including the Export Credit Agencies, providing financial support to national exporters in the form of loans, export insurance solutions, guarantees for financing to exporting companies in the industrialized countries of the world is summarized. The legal framework for using the instruments of foreign economic activity financial and credit regulation and for governing the issues of activities of national Export Credit Agency in Ukraine is given.

Key words: financial mechanism, financial regulation, foreign economic activity, instrument, leverage, export subsidy, export credit, Export Credit Agency, import deposit.

Постановка проблеми. Розвиток зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) відіграє особливу роль у сучасних умовах, коли відбуваються процеси подальшої активної інтеграції економіки України до світового господарства, залучення її до Євроатлантичних структур, створення зон вільної торгівлі з ЄС, Канадою та Ізраїлем. Світовий досвід свідчить про те, що навіть у промислово розвинених країнах існує об'єктивна необхідність державного регулювання ЗЕД. Держава покликана перш за все захищати інтереси власних виробників, вживати заходів щодо збільшення обсягів експорту, залучення іноземних інвестицій, збалансування платіжного балансу, валютного регулювання, а також, що є особливо важливим, приймати законодавчі акти, що встановлюють правила здійснення ЗЕД, і контролювати їх неухильне дотримання.

На сучасному етапі розвитку міжнародних економічних відносин відбувається поступова відмова від суто протекціоністських або виключно ліберальних засад здійснення міжнародної торгівлі на користь їх поєднання з домінуванням захисних інструментів у кризовій фазі господарювання. Серед методів регулювання ЗЕД саме економічні, зокрема фінансово-кредитні, методи є найбільш прийнятними для використання країнами в міжнародній торгівлі, що цілком відповідає рекомендаціям СОТ, адже регулювання міжнародної торгівлі переважно тарифними методами й відмова від використання кількісних обмежень належать до основоположних засад і правил системи ГАТТ/СОТ. Актуальність дослідження механізму фінансово-кредитного регулювання ЗЕД зростає у зв'язку з роллю, яку відіграють фінансово-кредитні інструменти, форми й методи управління, що забезпечують роботу цього механізму в сучасних умовах.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Підходи зарубіжних учених до аналізу ролі держави в регулюванні ЗЕД відображені в роботах видатних вчених-економістів, зокрема в дослідженнях Д. Кейнса, П. Кругмана, Дж. Мілля, А. Маршала, А. Сміта, Д. Рікардо, Т. Рибчинського, М. Портера, П. Самуельсона, Дж. Стігліца. У вітчизняній економічній науці проблеми регулювання ЗЕД висвітлені в працях І. Бураковського, А. Гальчинського, Я. Жаліла, О. Гребельника, Ю. Макогона, А. Філіпенка, А. Кредісова та інших учених. Фінансові аспекти регулювання ЗЕД та підтримки експорту досліджені в працях В. Васюренка, С. Волосевич, В. Галасюка, Г. Дурицької, Л. Колінець, О. Панченко, О. Юхти та інших науковців. Однак, незважаючи на значну кількість публікацій, присвячених проблемам ЗЕД, існує брак системних досліджень фінансового регулювання ЗЕД як складової частини її державного регулювання. Попри важливу роль, що

відіграють фінансово-кредитні механізми регулювання ЗЕД у сучасних умовах розвитку міжнародних економічних відносин, науковий інтерес до їх вивчення сьогодні є недостатнім.

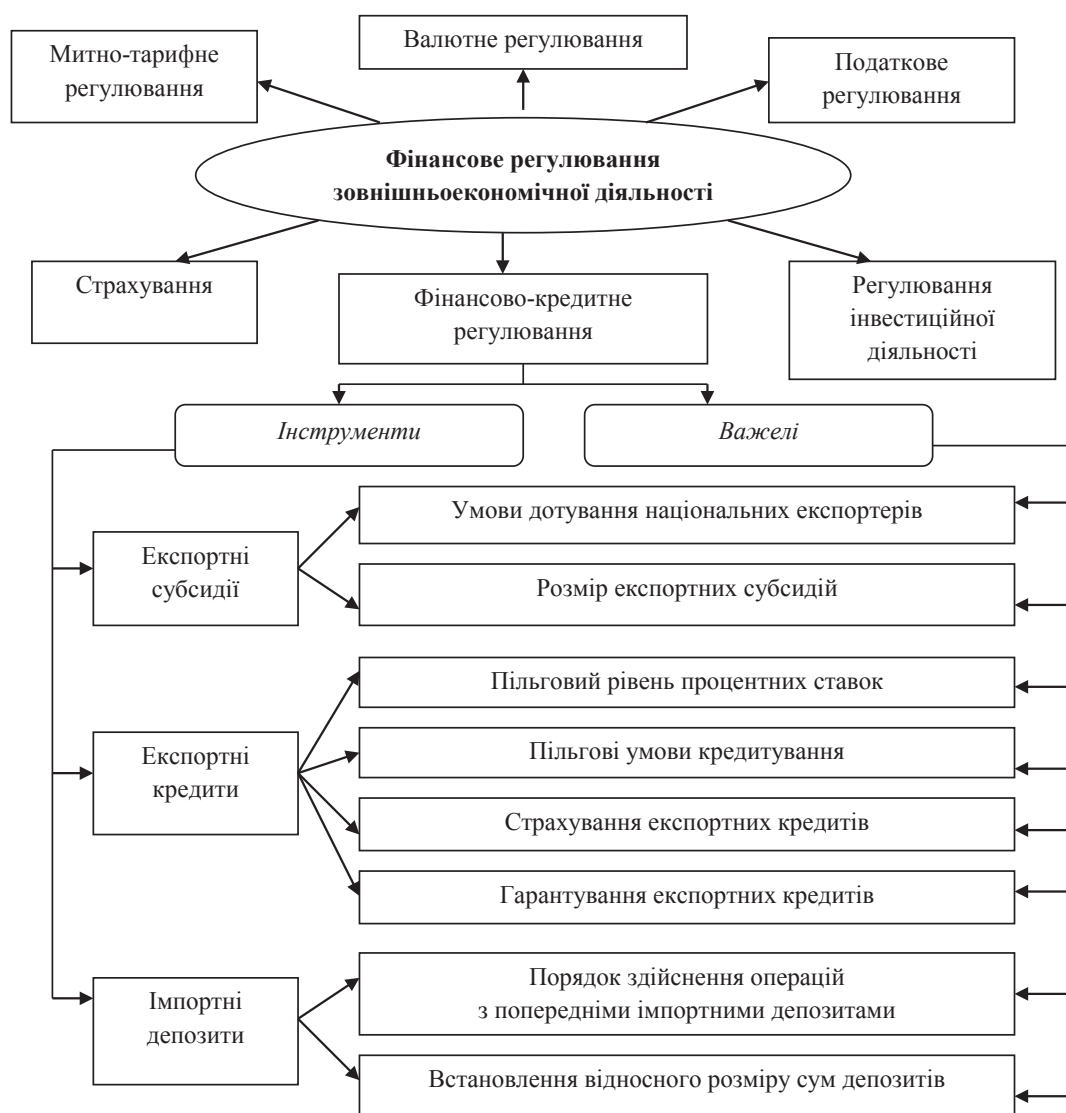
Формулювання завдання дослідження. Метою статті є висвітлення функціонування механізму фінансово-кредитного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в сучасних умовах.

Виклад основного матеріалу дослідження. Система фінансового регулювання ЗЕД характеризується складністю взаємодій та взаємозв'язків між методами регулювання, а також їх взаємообумовленістю. В цій системі разом із митно-тарифними, валютними, податковими методами та методами страхування й інвестування важливу роль відіграють фінансово-кредитні методи регулювання, що поєднують дію фінансової та кредитної складової частини. Інструменти фінансового регулювання ЗЕД у контексті взаємозв'язку з його методами слід розглядати як спосіб застосування методів. Безпосередньо регулювання здійснюється через використання системи важелів, які у співвідношенні з інструментами регулювання приводять їх до руху. З огляду на це механізм фінансово-кредитного регулювання ЗЕД може бути зображений таким чином (рис. 1).

Фінансово-кредитний механізм регулювання ЗЕД вважається одними з найбільш дієвих, коли йдеться про стимулювання експорту. Такі інструменти фінансового регулювання, як експортні субсидії та експортні кредити, а також страхування й гарантування експортних кредитів використовуються тією чи іншою мірою в країнах, що є світовими лідерами за обсягами зовнішньої торгівлі. Держава в цьому разі виступає в ролі кредитора, гаранта, донора.

Експортні субсидії спрямовані на заохочення експорту товарів. У зв'язку з протекціоністським характером та негативним впливом на конкурентоспроможність виробництва продукції роль експортних субсидій у регулюванні ЗЕД поступово знижується. Так, СОТ забороняє пряме субсидування експорту й диференційовано ставиться до різних непрямих форм субсидування. В рамках ГАТТ 1947 р. експортні субсидії на промислову продукцію були заборонені протягом усього часу.

Додаток I до Угоди про субсидії та компенсаційні заходи СОТ [1, с. 262] наводить приблизний перелік експортних субсидій. До них, наприклад, належать прями експортні субсидії; програми утримання валюти або будь-яка подібна практика, яка включає виплату премій щодо експорту; внутрішні транспортні та фрахтові тарифи під час експортних відвантажень, що встановлюються на більш вигідних умовах, ніж під час відвантажень усередині країни. У грудні 2015 р. під

Рис. 1. Механізм фінансово-кредитного регулювання зовнішньоекономічної діяльності в системі її фінансового регулювання

час проведення 10-ї Міністерської конференції СОТ у м. Найробі (Кенія) міністрами країн-членів було прийнято рішення щодо негайного скасування (з деякими винятками) розвиненими країнами субсидій на експорт продукції сільського господарства, а для країн, що розвиваються, – до кінця 2018 р. [2]. Втім, сьогодні 16 країнам – членам СОТ (зокрема, США, країнам ЄС, Канаді, Норвегії) дозволено субсидувати експорт деяких видів сільськогосподарської продукції. Розміри субсидій та умови дотування національних експортерів встановлюються державою. Розміри субсидій залежать від типу товарів і можуть також різнитися залежно від країни призначення. Умови дотування експортерів передбачають проходження ними певних процедур. У країнах ЄС цим є заповнення додаткових граф експортної декларації, вимога до товару залишити територію ЄС у певні терміни та деякі інші види вимог.

Україна в рамках домовленостей про вступ до СОТ також взяла зобов'язання не застосовувати сільськогосподарські експортні субсидії. Норми щодо експортних субсидій у рішенні Міністерської конференції щодо

експортної конкуренції забезпечать сільгоспвиробникам з України рівні умови з іншими світовими експортерами сільськогосподарської продукції [3].

Важливою умовою стимулювання експортної діяльності підприємств є формування ефективного механізму кредитування експортних операцій та забезпечення страхового захисту майнових інтересів суб'єктів ЗЕД [4, с. 169]. Експортні кредити надаються іноземним покупцям та їх банкам для фінансування продажу товарів і послуг, а також для стимулювання експорту. В Україні засади експортного кредитування визначені Законом України 1792-VIII «Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту». Згідно з цим Законом експортний кредит – це кредит, що надається банком-кредитором:

– іноземному покупцю для придбання товарів (робіт, послуг) українського походження відповідно до умов зовнішньоекономічного договору (контракту), укладеного з українським експортером;

– банку іноземного покупця для фінансування поставок українського експортера в рамках виконання зовнішньоекономічного договору (контракту);

– українському експортеру для забезпечення поставки товарів (робіт, послуг) українського походження відповідно до умов зовнішньоекономічного договору (контракту) або для забезпечення виробництва таких товарів (робіт, послуг) за зовнішньоекономічним договором (контрактом) [5, ст. 1].

Закон визначає засади державної підтримки експортної діяльності шляхом страхування, перестрахування, гарантування, часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами задля створення умов для здійснення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження на зовнішні ринки, забезпечення захисту українських експортерів від ризиків неплатежів та фінансових втрат і підвищення конкурентоспроможності українських виробників на світових ринках [5].

У світовій практиці державна підтримка експорту пов'язана передусім зі створенням Експортно-кредитних агентств (ЕКА). Експортно-кредитне агентство – це державна або квазідержавна фінансова інституція, яка сприяє розвитку зовнішньої торгівлі. ЕКА є своєрідним фінансовим посередником між компанією-продавцем та компанією-покупцем, надаючи фінансування у вигляді прямих позик, інвестицій, кредитних гарантій і/або страховок під гарантії держави [6]. Фінансування, що надається ЕКА, може бути як короткостроковим, так і довгостроковим.

Пільговий рівень процентних ставок передбачає застосування ЕКА кредитних ставок, значно нижчих від ставок комерційних банків. Кредит експортеру на пільгових умовах за участю держави здешевлює та стабілізує фінансування експортних поставок, що дає змогу підвищувати їх конкурентоспроможність. Особлива увага при цьому приділяється поліпшенню умов довгострокового кредитування експортерів. У деяких країнах термін кредитування може становити до 15 років, зазвичай воно покриває від 85% до 100% вартості угоди.

Страхування експортних кредитів є необхідним фінансовим механізмом, який спрямований на захист національних експортерів, що здійснює позитивний вплив на розвиток зовнішньої торгівлі [7, с. 90]. Державне страхування експорту захищає експортерів від фінансових втрат і дає змогу комерційним банкам надавати експортерам кредити на пільгових умовах. Національне державне страхування експорту в різних країнах має різні організаційні форми залежно від загальної економічної політики уряду, безпосередньої участі держави в економічних процесах, особливостей національної системи страхування та низки інших факторів. Надання державних гарантій також суттєво зменшує ризики експортної та іншої зовнішньоекономічної діяльності, що супроводжується зниженням вартості страхових послуг і процентних ставок за кредитами [7, с. 90].

Найважливішими державними інститутами, які надають фінансову підтримку національним експортерам своїх країн, є:

– Експортно-імпортний Банк США (The Export-Import Bank of the United States) у США, що забезпечує всі види фінансової підтримки експортерів (програми кредитування, гарантування й страхування);

– Канадська корпорація розвитку експорту (Export Development Canada, EDC) в Канаді, що створена для підтримки та розвитку торгівлі між Канадою та іншими країнами, надає страхові та кредитні послуги, супутні продукти та рішення для малого бізнесу для канадських експортерів й інвесторів, а також їх міжнародних покупців;

– Департамент гарантування експортних кредитів – Британське експортне кредитне агентство (Export Credits Guarantee Department – UK Export Finance) у Великобританії, що надає експортерам можливості страхувати свої експортні кредити, гарантуючи відшкодування британським банкам, які видали кредити експортерам терміном на два роки й більше;

– Euler Hermes в Німеччині, що є найбільшою у світі страховою компанією, яка спеціалізується на страхуванні експортних кредитів; Державна банківська група KfW (Kreditanstalt für Wiederaufbau), що спеціалізується на експортному й проектному фінансуванні малого та середнього бізнесу;

– Японський банк міжнародного співробітництва (Japan Bank for International Cooperation) в Японії, що здійснює кредитування експортерів і японських інвесторів за кордоном; Японська корпорація зі страхування експорту та інвестицій (Nippon Export & Investment Insurance), що здійснює страхування експортних кредитів, експортних поставок тощо;

– державне агентство KOTRA (Korea Trade-Investment Promotion Agency) в Кореї, що надає послуги з вивчення закордонних ринків, просування експорту, вирішення питань логістики та управління ланцюгами поставок, надає інформаційні послуги, сприяє розширенню корейського експорту, просуванню іноземних інвестицій до Кореї;

– Експортно-імпортний Банк Китаю (Export-Import Bank of China) в Китаї, що здійснює кредитування зовнішньоторговельних операцій, держпрограми пільгового фінансування, банківські гарантії, внутрішні й міжнародні розрахунки; Китайська корпорація зі страхування експортних кредитів (China Export and Credit Insurance Corporation “Sinosure”), що здійснює страхування експортних кредитів, зокрема під час експорту китайських товарів з високою доданою вартістю, гарантування експортних кредитів, страхування іноземних інвестицій; Китайській банк розвитку (The China Development Bank, CDB), що здійснює операції з кредитування вітчизняних експортерів.

Зараз у світі працюють близько 100 ЕКА, більшість яких входить до Бернського союзу, тобто провідної асоціації страхувальників експортних кредитів та інвестицій. Провідні ЕКА працюють вже понад 100 років і показали себе як ефективний інструмент стимулювання експорту, підвищення конкурентоспроможності товарів та послуг на світовому ринку [8].

В Україні з огляду на світовий досвід залучення фінансування для експорту через ЕКА та беззаперечні переваги такого фінансування також розпочався процес створення власного ЕКА ще в грудні 2016 р. Це передбачено законодавством і регламентовано Законом України № 1792-VIII [5, ст. 2], де визначено, що Експортно-кредитне агентство (ЕКА) створюється Кабінетом Міністрів України для стимулювання експорту товарів (робіт, послуг) українського походження й на добровільних засадах здійснює страхування, перестра-

хування, надає гарантії за договорами, які забезпечують розвиток експорту, а також бере участь у реалізації програми часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами. Сьогодні ЕКА хоча й створене, проте фактично не функціонує внаслідок неврегульованих аспектів діяльності [9, с. 80].

В розвинених країнах для кредитування малих і середніх підприємств, що експортують товари на умовах відкритого рахунку, реальною альтернативою страхуванню експортних кредитів, довгостроковому банківському фінансуванню та дорогим короткостроковим кредитам або іншим видам запозичень є факторинг дебіторської заборгованості. При цьому факторингова компанія викупує дебіторську заборгованість експортера за кордоном та надає аванс підприємству до 80% від вартості рахунку. Це фактично виключає ризик несплати від іноземних покупців, що дає змогу експортеру впевнено пропонувати умови відкритого рахунку. В рамках цього процесу факторингова компанія управляє послугами з контролю та інкасації кредитів, щоби власники бізнесу експортера могли зосередитись безпосередньо на бізнес-операціях. Таким чином, експортний факторинг покращує короткостроковий рух грошових коштів та підвищує конкурентоспроможність бізнесу на міжнародному ринку.

У механізмі регулювання ЗЕД розвинених країн регулювання імпорту (здебільшого його обмеження) відіграє помітно більш важливу роль, ніж регулювання експорту, оскільки для багатьох країн головною є проблема захисту внутрішнього ринку від надмірної конкуренції з боку іноземних постачальників товарів і послуг. При цьому провідна роль належить митно-тарифним методам. Специфічним фінансово-кредитним інструментом у практиці регулювання імпорту є імпортні депозити. Вони передбачають внесення імпортером у банк безпроцентного депозиту в певний строк на суму, яка дорівнює частині вартості товару, що імпортується. В Україні застосування імпортних депозитів регламентується Законом України «Про зовнішньоекономічну діяльність» [10], який надає визначення терміна «попередні імпортні депозити» (ст. 1) та визначає порядок відкриття суб'єктами ЗЕД попереднього імпортного депозиту (ст. 19). Згідно з цим Законом режим попередніх імпортних депозитів запроваджується Національним банком України задля регулювання платіжного балансу України. Національний банк України встановлює порядок здійснення операцій з попередніми імпортними депозитами та відносний розмір сум депозитів у про-

центах до вартості договору (контракту), який не може перевищувати 50% [10, ст. 19].

Метою імпортних депозитів є головним чином перешкодження імпорту. Наприклад, у ЄС імпорт деяких сільськогосподарських продуктів має супроводжуватися ліцензією на імпорт, що дає змогу контролювати торговельні потоки та адмініструвати тарифні квоти. Задля отримання такої ліцензії імпортер має сплатити попередній імпортний депозит [11]. Імпортні депозити приводять до вилучення капіталу з обігу та обмежують ліквідність імпортерів, тому в сучасній системі міжнародної торгівлі вони зазвичай визнаються як нетарифні бар'єри, отже, їхнє застосування є обмеженим, але СОТ визнає перевагу вжиття державами-членами заходів, спрямованих на регулювання цін, зокрема імпортних депозитів, перед кількісними обмеженнями задля поліпшення стану платіжного балансу [12].

Висновки. Механізм фінансово-кредитного регулювання ЗЕД є складовою частиною системи її фінансового регулювання. Роботу механізму забезпечує сукупність інструментів фінансово-кредитного регулювання (експортні субсидії, експортні кредити, імпортні депозити) та відповідних їм важелів, які приводять ці інструменти до руху.

Експортні субсидії та експортні кредити використовуються в країнах з ринковою економікою як засіб стимулювання експорту. На відміну від експортних субсидій, роль яких у регулюванні ЗЕД поступово знижується, експортні кредити набули великого поширення в практиці стимулювання експорту. Щодо регулювання імпорту, то його основу складають митно-тарифні методи, але для обмеження імпорту задля поліпшення стану платіжного балансу сьогодні державам – членам СОТ не заборонено застосовувати такий фінансово-кредитний інструмент, як імпортні депозити.

У світовій практиці державна фінансова підтримка експорту пов'язана передусім зі створенням Експортно-кредитних агентств (ЕКА), які надають широкий спектр послуг зі страхування, перестраховування, гарантування та часткової компенсації відсоткової ставки за експортними кредитами, інформаційні послуги тощо. Діяльність ЕКА сприяє підвищенню конкурентоспроможності національних виробників на зовнішніх ринках, розвитку експортної діяльності, збільшенню експорту товарів з високою часткою доданої вартості, особливо в умовах обмеженого доступу до фінансування. Отже, забезпечення функціонування ЕКА в Україні має бути одним з пріоритетних завдань для уряду.

Список використаних джерел:

1. Agreement on Subsidies and Countervailing Measures. *World Trade Organization*. URL: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/24-scm.pdf (дата звернення: 18.11.2019).
2. Export Competition. Ministerial Decision of 19 December 2015. *World Trade Organization*. URL: https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/mc10_e/1980_e.htm (дата звернення: 18.11.2019).
3. Домовленості в Найробі. Довідка щодо результатів десятої Конференції міністрів СОТ (15–19 грудня 2015 р., м. Найробі) / Міністерство розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. URL: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=d410afff-094c-4cc2-9ad1-cab66e5b5021&title=DomovlenostiVNairobi> (дата звернення: 20.11.2019).
4. Panchenko O., Kalchenko O. Insurance of export credits as a basis for the activation of foreign economic activities of enterprises. *Науковий вісник Полісся*. 2018. № 1(13). Ч. 1. С. 169–175. URL: http://journals.urau.ua/nvp_chntu/article/view/132692/129098 (дата звернення: 28.10.2019).
5. Про забезпечення масштабної експансії експорту товарів (робіт, послуг) українського походження шляхом страхування, гарантування та здешевлення кредитування експорту : Закон України від 20 грудня 2016 р. № 1792-VIII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1792-19> (дата звернення: 18.11.2019).

6. Ломійчук В. Експортно-кредитні агентства. Чому вони важливі для України. *Європейська правда*. URL: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/04/21/7033079> (дата звернення: 18.11.2019).
7. Галасюк В. Експортно-кредитне агентство як механізм розвитку високотехнологічного експорту України. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія : Міжнародні економічні відносини та світове господарство*. 2018. Вип. 18(1). С. 89–93. URL: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_18\(1\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_18(1)_20) (дата звернення: 24.11.2019).
8. Які перешкоди не дають створити експортно-кредитне агентство. *Бізнес*. URL: <https://business.ua/finances/4582-yaki-pereshkody-ne-daiut-stvoryty-ekspornokredytne-ahentstvo> (дата звернення: 22.11.2019).
9. Юхта О. Експортно-кредитне агентство як ефективний інститут організації фінансово-кредитної підтримки експортерів. *Інвестиції: практика та досвід*. 2019. № 11. С. 76–81. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.11.76. URL: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2019/15.pdf (дата звернення: 22.11.2019).
10. Про зовнішньоекономічну діяльність : Закон України від 16 квітня 1991 р. № 959-XII / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (дата звернення: 18.11.2019).
11. Import Restrictions. *European Commission Trade Helpdesk*. URL: <https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/import-restrictions> (дата звернення: 18.11.2019).
12. Understanding on the Balance-of-Payments Provisions of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994. *World Trade Organization*. URL: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/09-bops_e.htm (дата звернення: 18.11.2019).

References:

1. Agreement on Subsidies and Countervailing Measures. *World Trade Organization*. Available at: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/24-scm.pdf (accessed: 18 November 2019).
2. Export Competition. Ministerial Decision of 19 December 2015. *World Trade Organization*. Available at: https://www.wto.org/english/thewto_e/minist_e/mc10_e/1980_e.htm (accessed: 18 November 2019).
3. Domovlenosti v Nairobi. Dovidka shchodo rezultativ desiatoi Konferentsii ministriv SOT (15–19 hrudnia 2015 roku, m. Nairobi) [Arrangements in Nairobi. Information on the results of the Tenth WTO Ministerial Conference (December 15-19, 2015, Nairobi)]. *Ministry for Development of Economy, Trade and Agriculture of Ukraine*. Available at: <http://www.me.gov.ua/Documents/Detail?lang=uk-UA&id=d410aff-094c-4cc2-9ad1-cab66e5b5021&title=DomovlenostiVNairobi> (accessed: 20 November 2019).
4. Panchenko O., Kalchenko O. (2018) Insurance of export credits as a basis for the activation of foreign economic activities of enterprises. *Scientific bulletin of Polissia*, no 1(13), p. 1, pp. 169–175. Available at: http://journals.urau.ua/nvp_chntu/article/view/132692/129098 (accessed: 28 October 2019).
5. Pro zabezpechennia masshtabnoi ekspansii eksportu tovariv (robit, posluh) ukrainskoho pokhodzhennia shliakhom strakhuvannia, harantuvannia ta zdeshevlennia kredytuvannia eksportu [On ensuring large-scale expansion of export of goods (services) of Ukrainian origin through insurance, guarantee and cheaper export crediting]. Law of Ukraine №1792-VIII from 20 December 2016. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1792-19> (accessed: 18 November 2019).
6. Lomiichuk V. Eksportno-kredytne ahentstva. Chomu vony vazhlyvi dlia Ukrainy [Export Credit Agencies. Why they are important for Ukraine]. *Yevropeiska Pravda*. Available at: <https://www.eurointegration.com.ua/experts/2015/04/21/7033079> (accessed: 18 November 2019).
7. Halasiuk V. (2018) Eksportno-kredytne ahentstvo yak mekhanizm rozvytku vysokotekhnolohichnoho eksportu Ukrainy [Export-credit agency as a mechanism of high-tech export development in Ukraine]. *Scientific Bulletin of Uzhhorod National University. Series: International Economic Relations and the World Economy*, no 18(1), pp. 89–93. Available at: [http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_18\(1\)_20](http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvuumevcg_2018_18(1)_20) (accessed: 24 November 2019).
8. Yaki pereshkody ne daiut stvoryty eksportno-kredytne ahentstvo [What obstacles prevent the creation of an export credit agency]. *Business*. Available at: <https://business.ua/finances/4582-yaki-pereshkody-ne-daiut-stvoryty-ekspornokredytne-ahentstvo> (accessed: 22 November 2019).
9. Yukhta O. (2019) Eksportno-kredytne ahentstvo yak efektyvnyi instytut orhanizatsii finansovo-kredytnoi pidtrymky eksporteriv [Export-credit agency as efficient institute of financial credit support for exporters]. *Investytsiyi: praktyka ta dosvid*, vol. 11, pp. 76–81. DOI: 10.32702/2306-6814.2019.11.76. Available at: http://www.investplan.com.ua/pdf/11_2019/15.pdf (accessed: 22 November 2019).
10. Pro zovnishnoekonomichnu diialnist [On foreign economic activity]. Law of Ukraine № 959-XII from 16 April 1991. Available at: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12> (accessed: 18 November 2019).
11. Import Restrictions. *European Commission Trade Helpdesk*. Available at: <https://trade.ec.europa.eu/tradehelp/import-restrictions> (accessed: 18.11.2019).
12. Understanding on the Balance-of-Payments Provisions of the General Agreement on Tariffs and Trade 1994. *World Trade Organization*. Available at: https://www.wto.org/english/docs_e/legal_e/09-bops_e.htm (accessed: 18 November 2019).